

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ МАЙСТЕРНОСТІ АКТОРА

Спеціальність	026 Сценічне мистецтво	
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	
Ступінь вищої освіти	Бакалавр	
Освітньо-професійна програма	«Сценічне мистецтво («Режисура драматичного театру», «Режисура театру ляльок»)»	
Курс	1 - 2	
Семестр	1 - 4	
Обсяг дисципліни (години / ЄКТС)	270 годин / 9 кредитів ЄКТС	
Статус дисципліни (обов'язкова / вибіркова)	Обов'язкова	
Мова викладання	Українська	
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, по батькові	Петренко Лілія Володимирівна
	Науковий ступінь, вчене/почесне звання	-
	Посада	Старший викладач кафедри майстерності актора та режисури драматичного театру
	Профіль викладача, e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Drama/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D1%84%D1%96%D0%BB%D1%8C%20%D0%9F%D0%95%D0%A2%D0%A0%D0%95%D0%9D%D0%9A%D0%9E.pdf lilija.petrenko@num.kh.ua
Анотація	Курс спрямований на досягнення психофізичної природи акторської гри, закономірностей переживання та принципів органічної сценічної поведінки як основи режисерського мислення. Поєднуючи наукове осмислення акторських систем із практикою етюдної роботи, дисципліна формує здатність режисера мислити через актора, точно ставити завдання і вибудовувати живу, переконливу взаємодію на сцені. Це фундамент професійної компетентності, що перетворює режисерський задум на дію, здатну захоплювати, впливати й народжувати справжній театр.	

Мета дисципліни	Вивчення навчальної дисципліни є процес опанування техніки акторської майстерності з позиції режисера. Визначення основних задач, виконання розвиваючих вправ, формування розуміння побудови лінії ролі, виокремлення характерних особливостей ролі, створення цілісного художнього образу.
Програмні результати навчання	<p>ПРН01. Визначати взаємозв'язок цінностей громадянського суспільства із засадами розвитку сфери культури й мистецтва в Україні.</p> <p>ПРН02. Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері сценічного мистецтва.</p> <p>ПРН03. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово.</p> <p>ПРН04. Здійснювати пошук необхідної інформації у професійній літературі, в мережі Інтернет та інших джерелах.</p> <p>ПРН06. Генерувати та концептуалізувати художню ідею та твір.</p> <p>ПРН07. Обирати, аналізувати та інтерпретувати художній твір для показу (демонстрації), самостійно обирати критерії для його оцінки.</p> <p>ПРН10. Розуміти сценічне мистецтво як художній та соціокультурний феномен, знати специфічні відмінності художньої мови театру та перформативних мистецтв.</p> <p>ПРН12. Знати основні етапи (епохи, стилі, напрямки) у розвитку театру, літератури, образотворчого мистецтва, музики, кіно; основні факти про видатних особистостей у сфері мистецтва; класифікувати види та жанри сценічного мистецтва.</p> <p>ПРН13. Самостійно ідентифікувати напрями та концепції сценічного мистецтва у контексті сучасного художнього життя.</p> <p>ПРН14. Аналізувати та оцінювати досягнення художньої культури, твори літератури та мистецтва з урахуванням історичного контексту.</p> <p>ПРН16. Вміти передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і нефайхівцям.</p> <p>ПРН17. Вміти обирати адекватні засоби презентації результатів власної професійної діяльності у сфері сценічного мистецтва.</p> <p>ПРН 18. Проводити професійну діяльність у сфері сценічного мистецтва з урахуванням правових, економічних та етичних аспектів.</p> <p>ПРН 19. Вміти організовувати та керувати професійним розвитком осіб та груп, розробляти та реалізовувати творчі проекти; аналізувати проблемні ситуації й приймати обґрунтовані рішення для їх розв'язання.</p>
Загальні компетентності	<p>ЗК03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК05. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p>

	<p>ЗК06. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.</p> <p>ЗК07. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК08. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>ЗК09. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.</p>
<p>Спеціальні (фахові) компетентності</p>	<p>СК01. Здатність генерувати задум та здійснювати розробку нової художньої ідеї та її втілення у творі сценічного мистецтва.</p> <p>СК02. Здатність до творчого сприйняття світу та його відтворення у художніх сценічних образах.</p> <p>СК03. Здатність до ефективної діяльності у колективі в процесі створення сценічного твору, керівництва роботою і / або участі у складі творчої групи в процесі його підготовки.</p> <p>СК04. Здатність до професійного опанування змістових (інформаційного, виразно-образного) рівнів сценічного твору.</p> <p>СК05. Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.</p> <p>СК06. Здатність до оперування специфічною системою виразних засобів (основами сценарної та драматургічної майстерності, монтажно-композиційними та просторово-образотворчими основами музичного, образотворчого та пластично-хореографічного мислення, режисерськими методами і акторськими техніками) під час створення сценічного твору.</p> <p>СК07. Здатність до розуміння та оцінювання актуальних культурно-мистецьких процесів.</p> <p>СК08. Здатність оперувати новітніми інформаційними й цифровими технологіями в процесі реалізації художньої ідеї, осмислення та популяризації творчого продукту.</p> <p>СК09. Здатність співвідносити особисте розуміння художньої ідеї та твору із зовнішнім контекстом.</p> <p>СК10. Здатність передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і нефахівцям.</p> <p>СК11. Здатність аналізувати твори літератури і мистецтва на основі критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять сценічного мистецтва.</p> <p>СК12. Здатність орієнтуватися в історії різних видів мистецтва, розуміти можливості використання їх виразних засобів при створенні синтетичного за своєю природою твору сценічного мистецтва (творчого проекту).</p> <p>СК13. Здатність вільно орієнтуватися у напрямках, стилях, жанрах та видах сценічного мистецтва, творчій спадщині видатних майстрів.</p> <p>СК14. Здатність враховувати етичні засади професійної діяльності.</p> <p>СК15. Здатність враховувати економічні, організаційні та правові аспекти професійної діяльності.</p>

	<p>СК16. Здатність до критичного аналізу, оцінки та синтезу нових складних ідей у творчо-виробничій сценічній діяльності.</p> <p>СК17. Здатність до спілкування з широкою професійною та науковою спільнотою та громадськістю з питань сценічного мистецтва та виробництва; до взаємодії із представниками інших творчих професій.</p>
<p>Зміст навчальної дисципліни</p>	<p><u>Перелік тем.</u></p> <p>I курс, I семестр.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Введення в дисципліну. Знайомство. 2. Основні аспекти появи мистецтва актора. 3. Сценічна дія: зовнішня (фізична), внутрішня (психологічна). 4. Психофізична дія, її природа та самопочуття. 5. Акторська техніка її складові частини. 6. Сценічна уява, її різновиди. 7. Сценічна увага: кола сценічної уваги. 8. Поняття “етюд”, його види, структура та принцип побудови. 9. Побудова простих етюдів на завдання (“я предмет”, “я тварина”, “на вимушене мовчання”, “на пам’ять фізичних дій”, “на не притаманну в повсякденному житті дію”). <p>I курс, II семестр.</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Емоції та почуття, їх характеристика. 11. Емоційні стани. Робота з емоційними станами. 12. Сценічна віра. Оцінка факту. 13. Сценічна задача та її основні принципи. 14. Поняття “запропоновані обставини”. 15. Дія в умовах сценічної вигадки (запропонованих обставинах). Магічне “ЯКБИ”. 16. Поняття про конфлікт в сценічній дії. 17. Поняття “наскрізної дії” та “надзавдання”. 18. Побудова парних та масових етюдів на завдання (“зачин”, “використати певні предмети”, “на музичний твір”, “на задане місце дії”, “вільну тему”). <p>II курс, III семестр.</p> <ol style="list-style-type: none"> 19. Основні напрямки акторського мистецтва: мистецтво переживання, мистецтво удавання. 20. Поняття про темп і ритм в акторській майстерності. 21. Словесна дія. 22. Сценічне спілкування. 23. Акторське пристосування. 24. Сценічна взаємодія. 25. Внутрішній монолог. 26. Дійовий аналіз ролі: події, вчинки, мотивація. 27. Поняття “характерності”. 28. Художній образ. Зерно образу. 29. Обираємо (або пишемо) виставу для постановки. <p>II курс, IV семестр.</p>

	<p>30. Застільний період.</p> <p>31. Репетиції у вигородці.</p> <p>32. Репетиції прогонні.</p> <p>33. Репетиції монтувальні.</p> <p>34. Генеральні репетиції.</p> <p>35. Показ готової вистави.</p>
Види занять	Практичні заняття, індивідуальні заняття, самостійна робота.
Методи навчання	словесний метод (лекційний матеріал); практичний метод (практичні заняття); робота з навчально-методичною літературою (опрацювання рекомендованих джерел); відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); самостійна робота (відпрацювання вивченого матеріалу; підготовка завдань самостійно).
Форми, методи та оцінювання	<p>Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до Положення про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.</p> <p>Поточний контроль (має 60 балів): виконання практичних завдань.</p> <p>Підсумковий семестровий контроль (має 40 балів): у 1му та 3му семестрі - залік; у 2му та 4му семестрі - екзамен.</p> <p>Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни й отримання за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 20 балів.</p> <p>Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.</p> <p>На першому занятті викладач інформує здобувачів про умови оцінювання. Критерії оцінювання наведено за посиланням: https://drive.google.com/file/d/1Xe_ots7eCzSzFg3l0adj-Afs95N3SfYX/view?usp=drive_link</p>
Особливості та політики дисципліни	<p>Під час вивчення навчальної дисципліни викладач та здобувачі комунікують завдяки таким засобам, як: Zoom, листування через e-mail, посилання на google-диск.</p> <p>Від студентів очікується регулярне відвідування усіх видів занять згідно з розкладом.</p> <p>Порядок повторного проходження контрольних заходів та ліквідації академічної заборгованості визначено Положенням про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.</p> <p>Необхідною вимогою під час навчання є дотримання академічної доброчесності.</p>

<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p>Василько, В.С. (1967). Фрагменти режисури. – Київ: Мистецтво.</p> <p>Веселовська, Г.І. (2014). Сучасне театральне мистецтво : навч. Посіб. – К. : НАКККіМ.</p> <p>Гринишина, М. (2019). Синтетичний театр ; Ін-т проблем сучас. мистец. НАМ України. — Київ : Фенікс.</p> <p>Клековкін, О. (2012). THEATRICA : лексикон. Київ: Фенікс.</p> <p>Крег, Е.Г. (1974). Про мистецтво театру. – Київ.: Мистецтво.</p> <p>Липківська, А. (2007). Світ у дзеркалі драми. Київ: Вид-во «Кий».</p>
--	--

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Основи майстерності актора», затвердженої науково-методичною радою Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського Протокол № 1 «26» серпня 2024 р.